

Чи підлягає оподаткуванню ПДФО сума процентів, нарахованих на користь ФО за користування позикою, отриманою від такої ФО?

ЗІР, категорія 103.02

Згідно з ст. 1048 Цивільного кодексу України від 16 січня 2003 року № 435-IV із змінами та доповненнями позикодавець має право на одержання від позичальника процентів від суми позики, якщо інше не встановлено договором або законом. Розмір і порядок одержання процентів встановлюються договором. Якщо договором не встановлений розмір процентів, їх розмір визначається на рівні облікової ставки Національного банку України.

У разі відсутності іншої домовленості сторін проценти виплачуються щомісяця до дня повернення позики.

Водночас, відповідно до п.п. 14.1.206 п. 14.1 ст. 14 Податкового кодексу України від 02 грудня 2010 року № 2755-VI із змінами та доповненнями (далі – ПКУ) проценти – дохід, який сплачується (нараховується) позичальником на користь кредитора як плата за використання залучених на визначений або невизначений строк коштів або майна.

До процентів включаються:

- а) платіж за використання коштів або товарів (робіт, послуг), отриманих у кредит;
- б) платіж за використання коштів, залучених у депозит;
- в) платіж за придбання товарів у розстрочку;
- г) платіж за користування майном згідно з договорами фінансового лізингу (оренди) (без урахування частини лізингового платежу, що надається в рахунок компенсації частини вартості об'єкта фінансового лізингу);
- г) винагорода (дохід) орендодавця як частина орендного платежу за договором оренди житла з викупом, сплачена фізичною особою платнику податку, на користь якого відступлено право на отримання таких платежів.

Проценти нараховуються у вигляді відсотків на основну суму заборгованості чи вартості майна або у вигляді фіксованих сум.

Платежі за іншими цивільно-правовими договорами незалежно від того, встановлені вони в абсолютних (фіксованих) цінах або у відсотках суми договору або іншої вартісної бази, не є процентами.

Згідно з п.п. 14.1.257 п. 14.1 ст. 14 ПКУ фінансова допомога – це фінансова допомога, надана на безповоротній основі, зокрема, сума процентів, нарахованих на основну суму кредиту або депозиту, наданих платнику податків на таку основну суму, але не сплачених (списаних), або на поворотній основі – сума коштів, що надійшла платнику податків у користування за договором, який не передбачає нарахування процентів або надання інших видів компенсацій у вигляді плати за користування такими коштами, та є обов'язковою до повернення.

До загального місячного (річного) оподатковуваного доходу платника податку включаються суми винагород та інших виплат, нарахованих (виплачених) платнику податку відповідно до умов цивільно-правового договору. При цьому при отриманні

зазначених у п.п. 164.2.2 п. 164.2 ст. 164 ПКУ доходів від фізичних осіб – платників єдиного податку четвертої групи, їх отримувач зобов'язаний включити суми таких доходів до річної податкової декларації за звітний рік та самостійно сплатити з них установлені ПКУ податки та збори (п.п. 164.2.2 п. 164.2 ст. 164 ПКУ).

Враховуючи вищезазначене, якщо в договорі про надання позики буде передбачено обов'язок нараховувати фізичній особі проценти за користування коштами, такі проценти у розумінні ПКУ не будуть вважатися процентами, оскільки не відповідають терміну «процентів», визначеному у п.п. 14.1.257 п. 14.1 ст. 14 ПКУ. В цілях оподаткування такі кошти на підставі п.п. 164.2.2 п. 164.2 ст. 164 ПКУ слід розглядати як суми винагород та інших виплат, нарахованих (виплачених) платнику податку відповідно до умов цивільно-правового договору і оподатковувати за ставкою 18 відс., визначеною п. 167.1 ст. 167 ПКУ.